

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.103/2016/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a Mészáros Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Csikász Levente) által képviselt felperesnek - a Kolozsvári & Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Waldmann Gábor) által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2015. november 23. napján kelt 23.P.21.044/2015/16. számú ítélete ellen a felperes 17. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja** azzal a pontosítással, hogy a felperes által fizetendő elsőfokú- és megelőző másodfokú eljárás illeték összege helyesen 309 800 (háromszázkilencezer-nyolcszáz) Ft.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 118 900 (egyszáztizennyolcezer-kilencszáz) Ft másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására 250 500 (kettőszázötvenezer-ötszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az alperes jogelődje, a gépjárművek és egyéb gépek, berendezések hitelkonstrukcióban történő finanszírozásával foglalkozó **(L)** Finanszírozási Zrt. és a **(F.)** Bt. 2000. szeptember 1. napján „Megállapodás” elnevezéssel megbízási szerződést kötöttek egymással (23/A/10.), amelynek alapján a **(F.)** Bt. mint megbízott vállalta a **(L)** Finanszírozási Zrt. megbízó részére ügyfelek közvetítését, valamint képviselétének ellátását. A szerződést a **(F.)** Bt. képviselétében az önálló aláírási joggal rendelkező **(személy 1. neve)** írta alá. A szerződésről készült okirat 5. pontjában a felek rögzítették az alperesi jogelődöt a megállapodás alapján képviselni jogosult személyek körét, megjelölve köztük **(személy 2. neve)-t**.

Az ún. **(L)** cégcsoport tagjai, köztük az alperesi jogelőd, továbbá a gépjárművek kereskedelmével foglalkozó **(A.)** Kft. 2003. március 19. napján együttműködési megállapodást kötöttek egymással, amelyben a gépjármű-kereskedő - egyebek között - vállalta, hogy közreműködik a vevői és a **(L)** között létrejövő kölcsön-, lízing- és bérleti szerződések

megkötésében. Ezt a szerződést - a fentiekben írt megbízási szerződés alapján eljárva - **(személy 2. neve)** írta alá az alperesi jogelőd képviselőjében.

A felperes 2008. január 24. napján a **(gpjmű frg. rszma)**. forgalmi rendszámú Ford Transit 2.4 TDE típusú tehergépkocsi vételárának finanszírozása céljából svájci frank alapú kölcsönszerződést kötött az alperes jogelődjével. A **(kölcsönszerződés száma)**. számmal jelölt egyedi kölcsönszerződéssel az alperesi jogelőd 2 240 000 Ft kölcsönösszeget folyósított a felperes részére azzal, hogy azt 84 x 44 583 Ft részletekben kell visszafizetnie. A felek az összes törlesztő részlet összegét 3 744 972 Ft-ban, a THM-et 18,55 %-ban, az elszámolási módot ún. normál deviza konstrukcióban, a kölcsön mértékadó devizanemét svájci frankban határozták meg. A szerződés „Kölcsönbevevő nyilatkozata” elnevezésű szövegrésze rögzíti a felperes nyilatkozatát, amely szerint kijelentette, hogy az egyedi kölcsönszerződésben és az annak hátoldalán lévő üzletszabályzatban (HIT/2006.05.31.) foglaltakat megismerte, megértette és azokat magára nézve kötelezőnek ismeri el. A kölcsönszerződést az alperes képviselőjében **(munkavállaló neve)**, az **(A.)** Kft. munkavállalója írta alá.

A felperes az alperes által folyósított kölcsönösszeg felhasználásával megvásárolt gépkocsit 2008. január 24. napján vette át az autókereskedőtől, egyidejűleg a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeinek biztosítása céljából a gépjárműre opciós és adásvételi szerződést kötött az alperes jogelődjével. Ez utóbbi szerződések feltételei a gépkocsi átvételéről kiállított „Átadás-átvételi jegyzőkönyv és Gépjármű biztosítási adatlap” megnevezésű okirat hátoldalán kerültek rögzítésre, míg az okirat előlő oldalán szereplő, aláírásával ellátott nyilatkozatával a felperes kijelentette, hogy az okirat hátoldalán lévő adásvételi- és opciós szerződést elolvasta, az abban foglaltakat megértette, az ott írt feltételekkel opciós- és adásvételi szerződést köt a gépjárműre.

Az alperes a 2014. november 7. napján kelt írásbeli nyilatkozatával az „Együttműködési megállapodást” aláíró **(személy 2. neve)**, a 2014. május 19-én kelt írásbeli nyilatkozatával pedig **(munkavállaló neve)**nak a **(L)** Finanszírozási Zrt. nevében a perbeli kölcsönszerződéssel kapcsolatban tett nyilatkozatát és eljárását jóváhagyta.

A felperes a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában munkaviszonyban állt, vámügyintézőként dolgozott. Időközben elhunyt házastársa ebben az időszakban munkanélküli volt, a tehergépjármű vásárlásával az ő munkavállalását kívánták a házastársak biztosítani. A kölcsönszerződést azért a felperes kötötte, mert ő volt hitelképes.

A kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzat (a továbbiakban: Üsz.) jogvita elbírálása szempontjából releváns rendelkezései a következők:

I/6. „Normál deviza konstrukció: Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a Kölcsönbevevő a kamatváltozás I-t és II-t a Kölcsönbeadó Hirdetménye szerint köteles megfizetni.”

I/17. „Mértékadó devizanem: Az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanem.”

I/18. c.) „Mértékadó kamatláb: Amennyiben a mértékadó devizanem egyéb, úgy a mértékadó kamatláb a londoni bankközi piacon a mértékadó devizanemben 3 havi időtartamra jegyzett, a Reuters Monitor megfelelő oldalán naponta közzétett kínálati referencia kamatláb (3 havi LONDON InterBank Offered Rate-LIBOR)”.

Az I/19. pont a kalkulációs kamatláb, az I/20. pont pedig a mértékadó kamatláb hatályos referencia értékét határozza meg.

I/22. „Árfolyam: A Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam”.

Az I/24. „Mértékadó árfolyam: a mértékadó devizanem vételi árfolyama a kölcsönszerződés létrejötte napján.

I/25. „Kamatváltozás:

a) Kamatváltozás I.: A mértékadó kamatláb pénzpiacon bekövetkezett %-os értékének változása függvényében, a hátralévő törlesztő részletek összegét érintő kamatkülönbözet.

b) Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): A mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet:

Kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x ((fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam / mértékadó árfolyam) - 1)."

Üsz. I/27. „A teljes hiteldíjmutató (THM) a különböző ajánlatok összehasonlítására, az ügyfél megfelelő tájékoztatására szolgál. Számítása során a pénzügyi intézménynek a hitellel kapcsolatos - kamaton túli egyéb - költségeket is be kell számítania, ezért az ügylet tényleges terheit mutatja százalékos formában. A THM számításának képletét a 41/1997. (III.5.) Korm. rendelet tartalmazza. A teljes hiteldíjmutató az egyedi kölcsönszerződés létrejöttekor meghatározott hitelminősítési díjat, valamint a kamatot foglalja magában annak figyelembevételével, hogy a felek a kölcsönfolyósítás időpontjának a tervezett átadás dátumát megelőző 15. napot tekintik."

V/7. „A kölcsönbevevő köteles a hitelező székhelyén és fióktelephelyén kifüggesztett Hirdetmény szerinti költségeket - azok felmerülése esetén - a hitelezőnek megtéríteni.

Az I/32. pont a hirdetmény fogalmát határozza meg.

Az Üsz. emellett rendelkezik a hitelminősítési díj (I/26.), a szerződésmódosítási díj (V/3.), a hitelező javára alapított jogok alapításával és töröltetésével kapcsolatos költségek (V/4.), a jogszabály hatálybalépésével vagy módosulásával, stb. kapcsolatos költségek (V/5.), az előtörlesztési díj (IX/1.c.), a kintlevőségi eljárás lefolytatásának költsége (IX/3.a.) és a késedelmi kamat (VIII/2.) adós általi fizetésének kötelezettségéről.

Az Üsz. IV/4. pontja alapján a hitelező jogosult a folyósított kölcsön összege után kamatot felszámítani, továbbá rögzíti a kamatszámítás képletét.

Az Üsz. V/6. pontja szerint: „Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem" nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a Kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat..."

A felperes a Szegedi Törvényszéken 23.P.20.070/2014. számon előterjesztett, majd módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 613 325 Ft megfizetésére. Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés - továbbá járulékos jellege miatt az opciós- és adásvételi szerződés - nem jött létre. Álláspontja szerint a perbeli jogügylet a Ptk. alapján fogyasztói, a Hpt. rendelkezései szerint pedig fogyasztási kölcsönszerződésnek minősül, amely egyedileg nem került megtárgyalásra, így - az általános szerződési feltételek „áttárgyalásának" hiányában - hiányzik a szerződés lényeges tartalmi elemeiben való megállapodás.

Érvelése szerint a devizaalapú konstrukció illetve nyilvántartás, valamint az ebből eredő elszámolás és az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések a szerződéses gyakorlattól és a kölcsönszerződés szabályaitól is lényegesen eltérnek, így azok külön figyelemfelhívás és kifejezett elfogadás hiányában nem váltak a szerződés részévé (Ptk.205/B. (2) bekezdés).

Kiemelte, a szerződés a kölcsönösszeget és a törlesztő részleteket svájci frankban nem tünteti fel, s

miután ezek a szerződés lényeges tartalmi elemei, hiányuk ugyancsak a szerződés létre nem jöttét eredményezi.

Kifejtette, hogy a Hpt. 210. § (1) bekezdése a perbeli szerződéseket írásbeli alakhoz köti, ő azonban sem az üzletszabályzatot, sem az opciós- és az adásvételi szerződést, sem a Hirdetményt nem írta alá, így azok nem válhattak a kötelelem részévé.

A szerződés létre nem jötte körében hivatkozott a fentiekén túl arra, hogy az autókereskedő az ügynöki tevékenysége ellátásához szükséges PSZÁF engedéllyel nem rendelkezett, valamint hogy az alperes részéről nem történt meg a szerződés szabályszerű aláírása. Előadta, az alperesnek nem volt önálló cégjegyzési joggal rendelkező képviselője, így az **(A.)** Kft-vel kötött ún. „Együttműködési megállapodást” az alperes képviselőjében egyetlen személy nem írhatta alá, ezért az a kölcsönszerződés megkötéséhez sem szervezeti, sem ügyleti képviselői jogot nem keletkeztetett a kölcsönszerződést aláíró **(munkavállaló neve)** részére.

Másodlagosan a kölcsönszerződés, az üzletszabályzat, továbbá az opciós- és az adásvételi szerződések érvénytelenségére alapította kereseti kérelmét. Véleménye szerint ugyanis a kölcsönszerződés - egyebek között a kamat megjelölésének hiányában - a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c), d), e) és f) pontjaiba, az üzletszabályzat pedig - tekintve, hogy nem tartalmazza az alperesi tevékenység engedélyének számát és dátumát, valamint az egyéb díjakat és költségeket teljes körűen - a Hpt. 209. §-ába ütközik. Hivatkozott arra ezt meghaladóan, hogy a kölcsönszerződés és az üzletszabályzat általa megjelölt pontjai tisztességtelen szerződési feltételeknek minősülnek, amelyek hiányában a szerződés nem teljesíthető, így azok a szerződések egésze érvénytelenségét eredményezik.

Mindezek jogkövetkezményeként eredeti állapot helyreállítása címén tartott igényt a követelt összegre, figyelemmel arra, hogy az alperes által folyósított 2 240 000 Ft-hoz képest már 2 853 325 Ft-ot teljesített.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta a szerződés fogyasztói jellegét. Nem vonta kétségbe azt az állítást, hogy az üzletszabályzat rendelkezései egyedileg nem kerültek megtárgyalásra, így azok általános szerződési feltételnek minősülnek. Állította ugyanakkor, hogy az üzletszabályzat megismerhetőségét biztosította a felperes számára, következésképpen az a szerződés részévé vált. Hangsúlyozta, a felperes az egyedi kölcsönszerződést aláírta, abban kifejezetten kijelentette és elismerte az üzletszabályzatban foglaltak megismerését és elfogadását.

Kiemelte, a kölcsönszerződést az **(A.)** Kft-vel kötött együttműködési megállapodás alapján ügyleti képviselő útján kötötte. Eltérő álláspont esetére az álképviselő szabályaira hivatkozott azzal, hogy a szerződéskötésben közreműködő **(munkavállaló neve)** eljárását utóbb írásbeli nyilatkozatával jóváhagyta.

Állította, a kereskedés a Hpt. 2. számú melléklet I/122.b. pontja szerinti ügynöknek minősül, ezért tevékenységéhez a Felügyelet engedélyére nem volt szükség, csupán bejelentési kötelezettség terhelte.

Előadta, a felek deviza alapú szerződést kötöttek, amelynek következtében az árfolyamváltozás érinti a felperes fizetési kötelezettségét. Erről az üzletszabályzatban szereplő

tájékoztatás és az egyéb rendelkezések alapján a felperesnek tudomása volt.

Hangsúlyozta, mivel a szerződés nem fogyasztói, a Hpt. 213. §-ának rendelkezései nem alkalmazhatók.

Az elsőfokú bíróság 27. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a perbeli szerződés a szerződéskötés időpontjában hatályos Hpt. 2. számú melléklete III/5. pontja értelmében nem fogyasztási, továbbá az 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban. Ptk.) 685. § d) pontja alapján nem fogyasztói szerződés. A felperes személyes előadása és **(tanú neve)** tanú

vallomása alapján megállapította, hogy a szerződéskötésre a felperes néhai házastársának munkahelyteremtése érdekében volt szükség, azaz a szerződés megkötésére nem a gazdasági és szakmai tevékenység körén kívül eső okból került sor. Annak a ténynek, hogy a szerződéskötéssel elérni kívánt cél nem a felperes személyéhez kapcsolódott, nem tulajdonított jelentőséget. Rámutatott, a felperes azzal, hogy maga kötötte meg a szerződést, a néhai férje által célzott tevékenységi kört mintegy saját magára kiterjesztette. Utalt arra, a Csjt. rendelkezései alapján a perbeli gépjármű, valamint a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség egyaránt a felperes és néhai házastársa házastársi vagyonszösségének a részévé vált. Igazoltak találta, hogy az alperesi jogelőd és a **(F.) Bt.** között létrejött megállapodást az alperes jogelődjének nevében aláíró **(személy 1. neve)** rendelkezett képviseleti joggal, a **(F.) Bt.**-vel kötött megállapodás alapján pedig **(személy 2. neve)** ugyancsak jogszerűen írhatta alá az **(A.) Kft.**-vel kötött együttműködési megállapodást. Rámutatott, a kölcsönszerződést aláíró **(munkavállaló neve)** képviseleti jogosultságát az alperes nem igazolta ugyan, így nevezett álképviselőnek minősül, ez azonban a kölcsönszerződés létrejöttét és érvényességét nem érinti, mivel eljárását az alperesi jogelőd önmagában a kölcsönösszeg átutalásával, mint ráutaló magatartással, az alperes pedig a per alatt 23. sorszám alatt csatolt írásbeli nyilatkozatával kifejezetten is jóváhagyta.

Megállapította, az egyedi kölcsönszerződés tartalmazza a felperesnek az azzal egyébként fizikai egységet képező üzletszabályzat megismerésére és elfogadására vonatkozó nyilatkozatát, így az üzletszabályzat a szerződés részévé vált, függetlenül attól, hogy annak valamennyi oldalát a felperes nem írta alá. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvben szereplő felperes által aláírt nyilatkozatra figyelemmel az okirat hátoldalán rögzített biztosítéki célú adásvételi- és opciós szerződés létrejöttének hiányára vonatkozó felperesi hivatkozást is alaptalannak ítélte. Rámutatott, a Hirdetmény fogalmát az Üsz. I/32. pontja meghatározza, az V/3. pont pedig az abban közzétett fizetési kötelezettségekre vonatkozó rendelkezést tartalmaz, így a Hirdetmény tartalma szintén a szerződés részévé vált külön aláírás nélkül.

Kifejtette, az üzletszabályzat és az egyedi kölcsönszerződés tartalmából kitűnően az árfolyamkockázat a felperest terhelte, akinek ezt fel kellett ismerne, figyelemmel egyrészt arra, hogy felsőfokú képesítéssel vámügyintéző munkakörben dolgozott, így rendelkezett alapvető pénzügyi ismeretekkel, másrészt a perbelit megelőző rövid idővel ugyancsak svájci frank alapú kölcsön igénybevételeivel vásárolt személygépkocsit. Ugyanakkor megítélése szerint az általánosan tájékozott, átlagos ügyféltől is elvárható, hogy a szerződés számára nem érthető rendelkezéseiről tájékozódjon.

Kiemelte, a felperes nem hivatkozhat megalapozottan arra, hogy a szerződéseket teljes terjedelmükben nem olvasta el, és miután a perbeli szerződés nem fogyasztói, a Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozatában írt tájékoztatási kötelezettség teljesítésének hiányára alapítottn sem kérheti a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását.

A Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozatának 1. pontjához fűzött indokolására hivatkozással megállapította, a szerződés létrejöttét és érvényességét nem érinti az a tény, hogy a forintban folyósított kölcsön svájci frankban kifejezett összegét a szerződés nem tünteti fel.

Nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy az **(A.) Kft.** az együttműködési megállapodás alapján végzett tevékenységéhez rendelkezett-e, illetve kellett-e, hogy rendelkezzen a PSZÁF engedélyével, mivel az engedély hiánya nem érinti az ügylet polgári jogi érvényességét. Utalt arra, hogy a kereskedés a Hpt. 2. számú melléklet I. fejezet 12.b. pontja szerinti ügynöknek minősült, így közvetítői tevékenysége nem volt engedélyhez kötött, azt csupán be kellett jelentenie a pénzügyi felügyeletnek, az pedig igazoltan megtörtént.

Miután a jogügyletet nem tekintette fogyasztási kölcsönnek, nem vizsgálta a szerződés Hpt. 213. § (1) bekezdés a) - f) pontjaiba ütközésére alapított kereset megalapozottságát.

Ugyancsak a fogyasztói jelleg hiánya miatt nem foglalt állást az egyes szerződési feltételek tisztességtelenségére alapított kereseti hivatkozást illetően, kiemelve, hogy a Ptk. 209/A. § (2)

bekezdése értelmében csak a fogyasztói szerződések esetén eredményeznek semmisséget a tisztességtelen szerződési feltételek.

A kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset alaptalansága miatt nem találta megállapíthatónak az opciós- és adásvételi szerződések járulékos jellegük miatti érvénytelenségét sem.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéltábla a Pf.II.20.038/2015/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A peres felek fellebbezési eljárási költségét külön-külön 100 000 Ft-ban állapította meg.

Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a perbeli szerződés nem minősül a Ptk. 685. § e) pontja szerinti fogyasztói, sem pedig a Hpt. alapján fogyasztási szerződésnek. Mindenben osztotta az elsőfokú bíróságnak a szerződés alaki hibára illetve a képviseleti jog hiányára alapított érvénytelenségével kapcsolatos álláspontját. Rámutatott, a Ctv. 8. §-ának és a 2006. évi IV. tv. 29. § (3) bekezdésének cégjegyzési jogra vonatkozó rendelkezései a törvényen és az alapszabályon alapuló szervezeti képviseletre irányadóak. A szervezeti képviselők által adott meghatalmazás alapján azonban a meghatalmazott önálló aláírási joggal képviselheti a céget. Megállapította, mind a 2000. szeptember 1. napján kelt megállapodás elnevezésű megbízási szerződést a megbízott részéről aláíró **(személy 1. neve)**, mind pedig az e jogviszony keretében az **(A.)** Kft.-vel kötött együttműködési megállapodást aláíró **(személy 2. neve)** aláírási jogosultsága, azaz képviseleti jogosultsága igazolt volt. Nem nyert azonban igazolást a szerződést aláíró **(munkavállaló neve)** képviseleti jogosultsága az **(A.)** Kft. vonatkozásában, ezért őt álképviselőnek kell tekinteni. Miután azonban nevezett eljárását az alperes mind ráutaló magatartással, mind pedig kifejezett írásbeli nyilatkozattal jóváhagyta, a képviseleti jog illetve e jogosultság igazolásának a hiánya a szerződés létrejöttét és érvényességét nem érinti. Megállapítása szerint a szerződés a jogszabályban írt alaki követelményeknek is megfelel, a megállapodást rögzítő okirat tartalmazza a szerződő felek megnevezését, a szerződés lényeges tartalmát, mind a felperes, mind az alperes képviselőjének aláírását. Ez utóbbit akként, hogy abból kitűnik, **(munkavállaló neve)** a szerződéskötés során nem a saját nevében, hanem az alperes képviseletében járt el, következésképp a szerződés írásba foglaltak tekintendő.

Alaptalannak találta azt a hivatkozást, miszerint az üzletszabályzat, valamint a Hirdetmény nem vált a szerződés részévé. Rámutatott, az üzletszabályzat rendelkezései - egyedi megtárgyalás hiányában - általános szerződési feltételnek minősülnek, amelyek kapcsán a Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében írt feltételek megvalósulását a felperes kölcsönszerződésben rögzített, az üzletszabályzat megismerésére és elfogadására vonatkozó nyilatkozata alátámasztja.

Alaptalannak találta azt a hivatkozást is, hogy az egyedi kölcsönszerződés, valamint az üzletszabályzat a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő rendelkezéseket tartalmaz, így azok külön figyelemfelhívó tájékoztatás és kifejezett felperesi elfogadó nyilatkozat hiányában nem váltak a szerződés részévé.

Megállapította, a perbeli szerződés nem minősül fogyasztóinak, ezért az árfolyamváltozásból eredő fizetési többletkötelezettségre vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelensége nem vizsgálható.

Indokolása szerint a tartozás svájci frankban történő meghatározásának hiánya nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét, mint ahogyan a PSZÁF engedélyének hiányára való hivatkozás sem.

Rámutatott, miután a perbeli szerződés nem lakossági, fogyasztási kölcsönszerződés, az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte a Hpt. 213. §-ába ütközésre alapított érvénytelenségi ok érdemi vizsgálatát.

Megalapozottnak ítélte ugyanakkor a kereseti kérelem kimerítésének hiányával kapcsolatos fellebbezési érvelést. A Hpt. 210. § (2) bekezdése ugyanis az ügyleti kamat, a kölcsönbevevő által

fizetendő költségek és díjak egyértelmű meghatározását írja elő a nem fogyasztási kölcsönszerződések esetén is, ezért iránymutatása szerint az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban vizsgálnia kellett, hogy a szerződő felek az ügyleti kamat, költségek és díjak kérdésében megállapodtak-e, illetve azok egyértelműen meghatározásra kerültek-e a szerződésben, és ha nem, annak mi a jogkövetkezménye.

A megismételt eljárásban a felperes 1 953 966 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest az alapeljárásban előadott indokai alapján.

Az alperes a megismételt eljárásban ellenkérelmét változatlanul fenntartotta. Ezt meghaladóan előadta, a szerződésben az induló ügyleti kamat meghatározásra került, véleménye szerint ugyanis a kölcsönszerződésben feltüntetett összes fizetendő törlesztő részlet és a tőke különbözete adja az induló kamat mértékét. Előadta továbbá, hogy az üzletszabályzat, valamint a Hirdetmény alapján jogosult a kiterhelt költségek felszámítására. Utalt arra, a költségek esetleges jogszerűtlen felszámolása nem a szerződés érvényességét érinti, hanem a felek elszámolására tartozó kérdés.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 500 000 Ft perköltséget, valamint az államnak 608 300 Ft eljárási illetéket. Az alapeljárásban hozott ítéletének a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzésével nem érintett kérdésekben elfoglalt álláspontját változatlanul fenntartotta, megismételve az ott kifejtett indokait. Az ítélet tábla iránymutatása alapján vizsgálta, hogy a kölcsönszerződés megfelel-e a Hpt. 210. § (2) bekezdésében foglaltaknak. Rámutatott, ha a szerződés a kamatot, díjakat és költségeket nem tartalmazza egyértelműen, erre vonatkozó konszenzus hiányában a szerződés létre nem jötnék minősülhet. Az egyértelmű meghatározottság követelménye azonban nem jelenti azt, hogy a kamatot, díjat, költséget számszerűen vagy százalékos mértékben kell a szerződésben megjelölni. Ezek az elemek akkor is egyértelműen meghatározottnak tekinthetők, ha mértékük a szerződés részét képező üzletszabályzat illetve Hirdetmény rendelkezéseinek figyelembevételével megállapíthatók. Maradéktalanul osztotta az alperesnek az ügyleti kamat egyértelmű meghatározása tekintetében kifejtett védekezését, arra csupán visszautalt. Hangsúlyozta, a bankkölcsönszerződésnek két mellőzhetetlen tartalmi eleme van, a kölcsön összege, valamint az ügyleti kamat meghatározása. Minden további szerződési elem eshetőlegesen, azok csak akkor képezhetik a szerződés részét, ha arra vonatkozóan a felek megállapodnak. Ebből következően az ügyleti kamaton felül fizetendő díjat és költséget is egyértelműen meg kell határozni. Ha azonban a hitelező olyan díjat, költségelemet számít fel, amelyről a szerződés nem rendelkezik, az nem érinti a szerződés létrejöttét vagy érvénytelenségét, a szerződés ezen okból a Hpt. 210. § (2) bekezdésébe nem ütközik.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet módosított keresete szerinti megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1 953 966 Ft visszafizetésére. A másodfokú tárgyaláson fellebbezését módosította, nem kérte az alperes marasztalását, kizárólag megállapításra irányuló követelést kívánt érvényesíteni akként, hogy elsődlegesen a kölcsönszerződés, az üzletszabályzat, az opciós és adásvételi szerződés létre nem jöttek, másodlagosan pedig érvénytelenségének a megállapítását kérte. Fellebbezése indokolásaként visszautalt az elsőfokú eljárásban általa kifejtettékre, kiemelve az alábbiakat:

Változatlan álláspontja szerint a szerződést fogyasztóként kötötte, részletezett érvei alapján tévesnek minősítette az elsőfokú ítélet ezzel ellentétes álláspontját azzal azonban, hogy e megállapítást fellebbezése nem érinti.

Hangsúlyozta, a kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek a Ptk. 523. §-ában és a Hpt. 210. § (1) - (3) bekezdéseiben meghatározott feltételekben meg kell állapodniuk, konszenzusukat a felek

szabályszerű aláírását tartalmazó okiratban kell kifejezésre juttatni.

Álláspontja szerint az álképviselő nyilatkozatának jóváhagyása az alperes részéről visszaélésszerű joggyakorlást valósít meg, hiszen nem hivatkozott arra, hogy az aláírónak nem volt felhatalmazása. Meggyőződése szerint létezik olyan okirat, amely a képviselő meghatalmazására vonatkozik, csak azt az alperes nem csatolta. Ezért az álképviselő kérdése fel sem merül, hanem a képviselői jog delegálásának és a helyettes aláírásának a jogszabályszerűségét kellene vizsgálni a Ptk. 29. § (3) bekezdése alapján.

Ismételten hangsúlyozta, bármilyen lényeges szerződési feltétel akkor válhat a szerződés részévé, ha azt a felek „áttárgyalták”, azaz mindegyiküknek lehetősége nyílt a rendelkezések tartalmát ténylegesen befolyásolnia, módosítania. Ez pedig az aláírással juthat kifejezésre. Érvelése szerint az a tény, hogy a kölcsönszerződés és az Üsz. fizikailag össze van kapcsolva, a szabályszerű aláírás követelménye alól nem ad felmentést. Kiemelte, általános szerződési feltétel a kölcsönszerződés „kölcsönbevevő nyilatkozata” megjelölésű szövegrésze is, hiszen azt az alperes előre kidolgozta, azon módosítani nem lehetett. Miután pedig az üzletszabályzat tartalmazza a kölcsönszerződés lényeges tartalmi elemeit, annak aláírása a szerződés létrejötte illetve érvényessége tekintetében nem mellőzhető.

Állította, a kölcsön összege, a havi törlesztés és a futamidő került „áttárgyalásra”, a szerződés további felsorolt lényeges tartalmi elemei azonban nem. Kifejtette, a deviza alap, az elszámolás szabályai és az árfolyamkockázat a kölcsönszerződés Ptk-beli szabályaitól is, valamint a szokásos szerződési gyakorlattól is eltérnek. Véleménye szerint annak, hogy a perbelit megelőzően egy hónappal korábban szintén deviza alapú kölcsönszerződést kötött, nincs jelentősége. Előadta, e kötelmet is megtámadta a bíróságon a perbelivel megegyező indokok alapján.

Kiemelte, az alperes részéről a kockázatok viseléséről megfelelő tájékoztatás nem volt, nem volt arról szó, hogy a rendszeres törlesztés mellett tartozása többszörösére nőhet.

Érvelése szerint mivel nem fogyasztó, nem hivatkozhat az árfolyamkockázat tisztességtelenségére, arra azonban lehetősége van, hogy az erre vonatkozó tájékoztatás hiányára hivatkozzon. Álláspontja alátámasztásaként az Alkotmánybíróság III/703/2015. AB határozatában rögzítettekre utalt.

Fenntartotta a kölcsön és a havi törlesztő részletek összege CHF-ben való meghatározásának hiányára alapított álláspontját, amelyet megítélése szerint a Kúria 6/2013. PJE határozata is alátámaszt. Hangsúlyozta, a törlesztő részlet kiszámításának és közlésének a módjában való megállapodás nem egyenlő a törlesztő részlet meghatározásával.

Állította, hogy az ügyleti kamat mértékében való megállapodás a felek között nem jött létre. Kifejtette, mivel a havi törlesztő részletek összege az árfolyamrést is tartalmazza, nem fogadható el az az érvelés, hogy a futamidő és a havi törlesztések forint összegének szorzatából levonva a kölcsön összegét, az ügyleti kamat megállapítható. Utalt arra, a „Finanszírozási kérelem II.” elnevezésű okiratban megjelölt kamatmérték eltér az alperes által megjelölt és a szerződésben fel nem tüntetett értéktől, ami ugyancsak igazolja a konszenzus hiányát. Mivel az ügylet változó kamatozású, álláspontja szerint az összes kamatmértéket, valamint a kamat elemeit (ügyleti kamatláb, kalkulációs kamatláb és referencia kamatláb) is külön-külön fel kellett volna tüntetni.

Megítélése szerint minden költségnek minősül, ami a szerződés teljesítésével vagy a szerződésszegéssel kapcsolatban merül fel, és amit meg kell fizetnie. Ilyen az árfolyamrész, az egyéb ügyviteli költség, a késedelmi kamat, a szerződéskezelési díj, a kintlévőségi eljárás díja és az árfolyamkockázatból eredő költségek, ezek azonban nem kerültek a szerződésben feltüntetésre.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a szerződési feltételek módosítására, változására alapot adó körülmények nem meghatározottak.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult az elsőfokú eljárásban előadott védekezésének indokait fenntartva.

A fellebbezés **alaptalan.**

A Pp. 247. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. Nem minősül azonban keresetváltoztatásnak, ha a felperes megállapítás helyett teljesítést vagy teljesítés helyett megállapítást követel (Pp. 146. § (5) bekezdés). Ebből következően nem volt akadálya annak, hogy a felperes a fellebbezési eljárás során marasztalási keresetét megállapítási keresetre módosítsa, ezért az ítéletábra érdemben vizsgálta a felperes módosított keresetét, amelynek indokai azonosak a marasztalási keresete indokaival.

Az ítéletábra mindenben fenntartja a Pf.II.20.038/2015/5. számú végzésében kifejtett álláspontját, az abban foglaltakat megismételni nem kívánja, csupán visszautal arra. A felperes jelen jogorvoslati kérelmében felhozottak kapcsán az alábbiakra mutat rá.

Alaki hiba

A felperes e körben kifejtett fellebbezési érvelése arra utal, hogy álláspontja szerint a szerződések aláírásában közreműködő **(munkavállaló neve)** rendelkezett meghatalmazással a szerződéskötésre, csupán az nem felel meg az erre vonatkozó ún. kettős aláírást megkövetelő jogszabályi előírásoknak. Ebből pedig azt a következtetést vonta le, hogy az álképviselőre vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók. Ez a felperesi álláspont téves. A Ptk. 223. § (1) bekezdése szerint a meghatalmazáshoz olyan alakszerűségek szükségesek, amelyeket jogszabály a meghatalmazás alapján kötendő szerződésre előír. Mindez a felperesi álláspont szerint azt jelentené, hogy a szerződést aláíró személy részére adott meghatalmazásnak - ahogyan arra az elsőfokú eljárásban és az alapeljárásban is hivatkozott - a 2006. évi V. tv. (Ctv.) 8. § (1) és (2) bekezdésének, valamint a 2006. évi IV. tv. (Gtv.) 29. § (3) bekezdésében írt alakiságoknak kellett volna megfelelnie. Az ítéletábra e körben már kifejtette álláspontját, miszerint e jogszabályoknak a cégjegyzési jogra - azaz a cég nevében történő írásbeli képviseletre és az aláírás formájára - vonatkozó rendelkezései a törvényen és az alapszabályon alapuló szervezeti képviseletre irányadóak. A meghatalmazáson alapuló ügyleti képviseleti jog szempontjából annyiban van jelentőségük, hogy az ügyleti képviselő részére a cég képviseletének ellátására feljogosító írásbeli meghatalmazást a cég szervezeti képviselői adhatnak a Ctv. és a Gt. cégjegyzésre vonatkozó szabályainak betartása mellett. Ugyanez vonatkozik a fellebbezésben hivatkozott Ptk. 29. § (3) bekezdésére is. Ha a meghatalmazás a jogszabály előírásainak nem felel meg, az érvénytelen, ami a képviseleti jog hiányát jelenti, következésképp az ilyen személy a Ptk. 221. § (1) bekezdése alapján álképviselőnek tekintendő. A jelen ügyben lefolytatott bizonyítás eredményeként **(munkavállaló neve)** képviseleti jogát az alperes igazolni nem tudta, eljárását azonban az alperes jóváhagyta, ezért - ahogyan e kérdésben az ítéletábra már korábban állást foglalt - a szerződés érvénytelensége a Ptk. 217. § (1) bekezdése alapján nem állapítható meg.

Ami a visszaélésszerű joggyakorlásra vonatkozó fellebbezési előadást érinti, az ítéletábra a következőkre mutat rá. A szerződés felperes által megjelölt hibájára legfeljebb az alperes hivatkozhatna. Az alperes képviseletében eljáró személy képviseleti jogosultságának esetleges hiánya a felperes számára semmiféle hátrányt nem jelentett, maga sem hivatkozott arra, hogy az alperessel nem kötött volna szerződést, vagy más tartalommal kötötte volna meg azt, ha olyan személy járt volna el az alperes képviseletében, aki vitathatatlanul rendelkezett képviseleti joggal. Tény, hogy az alperes a maga részéről a kölcsönszerződést teljesítette, a felperes a kölcsön összegét felvette, így egyértelmű, az alaki hibára való hivatkozással azt kívánja elérni, hogy szabaduljon a szerződés alapján őt terhelő kötelezettségek teljesítése alól. Erre tekintettel a felperes részéről merül fel a Ptk. 4. § (1) bekezdésében és 5. § (2) bekezdésében írt rendeltetésszerű és jóhiszemű joggyakorlás követelményének a sérelme.

A szerződés lényeges tartalmi elemei „áttárgyalásának”, az üzletszabályzat fél általi aláírásának hiánya.

Annyiban helytálló a felperes érvelése, hogy a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben meg kell állapodniuk (Ptk. 205. § (2) bekezdés). A szerződés tartalmának meghatározása történhet akként, hogy az egyes szerződési kikötések a felek egyedi alkujának, közös közreműködésének eredményeként jön létre, ez esetben a szerződési feltételek egyedileg megtárgyaltnak minősülnek, de oly módon is, hogy a szerződési feltételeket vagy azok egy részét az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik közreműködése nélkül határozza meg anélkül, hogy azokat a felek külön megtárgyalnák. Az ilyen kikötések minősülnek általános szerződési feltételnek (Ptk. 205/A. § (1) bekezdés).

A Ptk. az általános szerződési feltétel formájában meghatározható szerződési kikötések körét nem korlátozza, így nincs akadálya annak, hogy akár a főszolgáltatással kapcsolatos, akár a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó (lényeges) szerződési kikötések általános szerződési feltételként váljanak a felek szerződésének részévé.

Az nem volt vitás, hogy az üzletszabályzat rendelkezései általános szerződési feltételnek minősülnek.

A Ptk. 205/B. § (1) bekezdésében foglaltak szerint ahhoz, hogy az általános szerződési feltétel a szerződés részévé váljon, szükséges, hogy az általános szerződési feltétel tartalma megismerhető legyen, és azt a másik fél elfogadja. A szerződési feltétel akkor minősül megismerhetőnek, ha a feltétel alkalmazója a feltételeket a másik fél rendelkezésre bocsátja, vagy a közzétett feltételek megjelenési helyét megjelöli (GK 37. számú állásfoglalás II.). Az elfogadás pedig nemcsak kifejezett, hanem ráutaló magatartással is megvalósulhat.

A perbeli egyedi szerződés - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt - tartalmazza a felperes nyilatkozatát, miszerint azt az alperes a rendelkezésére bocsátotta, aki azt nyilatkozata szerint magára nézve kötelezőnek fogadta el. Ezzel a felperesi nyilatkozattal az üzletszabályzatban rögzített általános szerződési feltételek a szerződés részévé váltak, azok az egyedileg megtárgyalt (az ún. egyedi szerződésben szereplő) feltételekkel együtt alkotják a felek megállapodását.

Ugyancsak alaptalan az üzletszabályzat felperes általi aláírásának hiányára, mint a kötelező írásbeliség megsértésére való hivatkozás. Az írásbeliség követelménye ugyanis akkor is teljesítve van, ha a szerződés előre nyomtatott vagy egyedileg megszerkesztett, és a felek által aláírt szövegében hivatkozás van a hátoldalra nyomtatott vagy a szerződéshez csatolt általános szerződési feltételekre (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróság VB/97 038. szám).

Az ítéletábra már a hatályon kívül helyező végzésében állást foglalt abban a kérdésben, hogy sem az egyedi kölcsönszerződés, sem pedig az üzletszabályzat nem tartalmaz a szokásos szerződési gyakorlattól eltérő rendelkezéseket, amelyek a Ptk. 205/B. § (2) bekezdésében írtak alkalmazását tennék szükségessé, az ott kifejtetteket változatlanul fenntartja. Annyiban helytálló a felperes érvelése, annak eldöntésénél, hogy a perbeli szerződés a szokásostól eltérő rendelkezéseket tartalmaz-e, nem a felperes által más pénzintézetrel kötött szerződés tartalmának van jelentősége. E tény figyelmen kívül hagyása sem teszi azonban hivatkozását megalapozottá.

Az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiánya

Az ítéletábra a hatályon kívül helyező végzésében már kifejtette, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiánya, mint a szerződési akaratot befolyásoló tényező, a perbeli - fogyasztóinak nem minősülő - szerződés megtámadására adhat alapot a Ptk. 210. § (1) illetve (4)

bekezdése alapján. A felperes azonban a szerződést nem támadta meg. Mindemellett helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az egyedi kölcsönszerződés, valamint az üzletszabályzat rendelkezéseinek együttes tartalmából egyértelműen kitűnik, hogy a felperest terhelte az árfolyamkockázat. Az üzletszabályzat V.6. pontja erre nézve kifejezett tájékoztatást is tartalmaz.

A fellebbezésben hivatkozott III/773/2015. AB határozat sem alkalmas a felperesi álláspont alátámasztására. Annak tárgya a Kúria 2/2014. PJE határozat rendelkező részének 1. pontja és az ahhoz kapcsolódó indokolás III/1. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés volt, amelyet az Alkotmánybíróság alaptalannak ítélt és elutasított.

A fizetési kötelezettség CHF-ben való meghatározásának hiánya.

A kölcsönszerződés alapján mind a hitelező, mind az adós pénzzolgáltatással tartozik: a pénztintézet, vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni (Ptk. 523. § (1) bekezdés). A pénztartozás meghatározása (kirovása) rendszerint ugyanabban a pénznemben történik, mint amilyen pénznemben azt teljesíteni kell (lerovás), a szerződési szabadság elvéből következően azonban - jogszabály tiltó rendelkezésének hiányában - annak sincs akadály, hogy a felek szerződésükben a kirovó és a lerovó pénznemet eltérően állapítsák meg. Ha a kirovó és a lerovó pénznem eltér, a kirovó pénznemben meghatározott pénztartozást a fizetés helyén és idején érvényben levő árfolyam (ár) alapulvételével át kell számítani a lerovó pénznemre, és az így átszámított összeget kell teljesíteni (Ptk. 231. § (2) bekezdés).

A peres felek szerződése - amint azt az elsőfokú bíróság helyesen megállapította - deviza alapú kölcsönszerződés, amelynek lényege, hogy a szerződés tárgya, vagyis a hitelező által folyósítandó kölcsön összege és az adós tartozása, azaz a törlesztő részletek összege egyaránt devizában kerül meghatározásra, így az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és a törlesztésére pedig forintban kerül sor, azaz a kirovó és a lerovó pénznem eltér egymástól, a kirovó pénznem deviza, a lerovó pedig forint. A felek a szerződés megkötésekor a kölcsönösszeg devizában való meghatározása során két módot választhatnak: vagy az érintett devizanemben jelölik meg pontosan, összegszerűen a kölcsön összegét (ebben az esetben a folyósítás időpontjában irányadó árfolyamtól függ, hogy ténylegesen milyen forintösszeg kerül az adós részére átadásra), vagy azt a forintösszeget jelölik meg, amelynek a folyósítás időpontja szerinti árfolyamon az adott devizanemre átszámított összege az adós kirovó pénznemben meghatározott tartozása. Mindkét mód alkalmas a kiírt tartozás egyértelmű meghatározására. Jelen esetben a peres felek a kölcsönösszeg meghatározásának a fent ismertetettek közül az utóbbi módját választották. Az egyedi szerződés egyértelműen rögzíti a lerovó pénznemben, azaz forintban folyósítandó kölcsön összegét, az Üsz. I/24. pontja alapján pedig egyértelműen kiszámítható, hogy ennek alapján a kirovó pénznemben (CHF-ben) milyen összegű tartozása keletkezett a felperesnek.

A fentiek irányadóak a törlesztő részletek tekintetében is. Mindezekre figyelemmel bár nem számszerűen, de a szerződés rendelkezései alapján kiszámítható módon meghatározásra került a kölcsön és a törlesztő részletek összege.

A kamat meghatározásának hiánya

Téves az a felperesi álláspont is, miszerint a perbeli kölcsönszerződés a kamat egyértelmű meghatározásának hiánya miatt a Hpt. 210. § (2) bekezdésében írtakra tekintettel nem jött létre. Annyiban helytálló a felperes érvelése, miszerint tévesen fogadta el az elsőfokú bíróság az alperesnek a kamat meghatározására vonatkozó álláspontját. Arra azonban helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az egyértelmű meghatározottság követelménye nem jelenti azt, hogy a kamatot számszerűen vagy százalékos mértékben kötelező megjelölni a szerződésben. A

szerződésnek ez a tartalmi eleme akkor is egyértelműen meghatározottnak tekinthető, ha mértéke a szerződés részét képező üzletszabályzat és hirdetmény, mint általános szerződési feltételek rendelkezéseit is figyelembe véve kiszámítható (BDT2015. 3330.I.). A perbeli kölcsönszerződés ennek a követelménynek megfelel: annak rendelkezéseiből kitűnik a felperest terhelő ügyleti kamat mértéke. Az Üsz. IV.4. pontja ugyanis rögzíti azt a matematikai képletet, amely alapján a kamatszámítás történik. A képlet az egyes tényezőinek magyarázatát is feltünteti, így az egyedi szerződés adatai és a képlet alapján középszintű matematikai tudással kiszámítható az induló ügyleti kamat mértéke azzal, hogy - eltérő szerződési rendelkezés hiányában - az induló kamatláb az Üsz. I.18. e) pontjában meghatározott mértékadó kamatláb szerződéskötés időpontjában fennálló értéke. Az ügyleti kamat futamidő alatti változása ugyancsak megállapítható az üzletszabályzat I. 18. c) és I.20. pontjaiban foglaltakból, az ott írtak ugyanis tartalmazzák a mértékadó kamatláb, azaz a referencia kamat megjelölését, annak közzétételi helyét, valamint az adott időpontban hatályos értékét. A mindenkori kamat a tőke, a kamatláb és az időtényező szorzataként naprakészen kiszámítható. Kétségtelen, hogy mind az induló kamat %-os értékének kiszámítása, mind a kamatláb változásának nyomon követése szükségessé teszi a szerződés rendelkezéseinek, köztük az üzletszabályzatban rögzített feltételeknek az ismeretét, és a referencia kamat alakulásának követését a Reuters Monitor megfelelő oldalának figyelemmel kísérésével. Ennek esetleges nehézségeire, bonyolultságára, az ehhez szükséges ismeretek hiányára azonban a felperes megalapozottan nem hivatkozhat. A jóhiszeműség és tisztesség követelményének, az együttműködési kötelezettségnek megfelelően ugyanis minden szerződő félől elvárható, hogy a szerződés megkötése előtt a másik fél által megszövegezett szerződési feltételeket tartalmazó okiratot gondosan tanulmányozza át, és ha abban olyan rendelkezéseket észlel, amelyeket nem ért, megfelelő magyarázatot igényeljen. A pénzügyi kötelekben - a pénzügyi intézménnyel szerződő fél által nem feltétlenül ismert - szakkifejezések használata, adott esetben matematikai formulák, képletek alkalmazása elkerülhetetlen, azok nem tisztességtelenek önmagában azért, mert megértésük a szerződés elmélyültebb tanulmányozását, esetleg szakember segítségének igénybevételét teszi szükségessé (eBDT2013. 2889).

Ezt meghaladóan rámutat az ítéletábra arra, a Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Visszterhes szerződés esetén mindenképpen lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződésnél - a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint - a hitelező által nyújtott szolgáltatás a szerződésben meghatározott pénzösszeg adós rendelkezésére bocsátása, az adóst terhelő ellenszolgáltatás pedig a kölcsön összegének szerződés szerint visszafizetése. Ennek megfelelően a kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek meg kell állapodniuk egyrészt a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében, másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében. Ez utóbbinak bankkölcsönszerződés esetén tartalmaznia kell a folyósított kölcsönösszeg kamatát is a Ptk. 523. § (2) bekezdése értelmében, ez azonban - a szerződési jog alapvetően diszpozitív jellegéből és a szerződési szabadság elvéből (Ptk. 200. § (1) bekezdés) következően - nem jelenti azt, hogy az ellenszolgáltatás a tőkén és a kamaton felül ne tartalmazhatna az adós részéről teljesítendő egyéb fizetési kötelezettséget is. Annak sincs akadálya, hogy a felek az ellenszolgáltatás mértékét egy összegben határozzák meg anélkül, hogy annak egyes elemeit számszerűen vagy %-os mértékben külön-külön megjelölnék (kivételt jelentenek ebből a szempontból a fogyasztói illetve fogyasztási kölcsön- és hitelszerződések, ahol a kamat éves százalékos értékének szerződésben való feltüntetése nem mellőzhető az 1996. évi CXII. tv. 213. § (1) bekezdés c) pontja illetve a 2009. évi CLXII. tv. 16. § (1) bekezdés 7. pontja értelmében). A jelen - nem fogyasztói és nem fogyasztási - szerződésben a felek pontosan feltüntették a kölcsön összegét, és meghatározták a felperes által teljesítendő ellenszolgáltatást is akként, hogy megjelölték a visszafizetendő összes törlesztő részletet és azok összegét azzal, hogy az Üsz. I. 25. pontjában

részletezettek szerint a felperes egyedi szerződésben összecsúszott megjelölt fizetési kötelezettsége a futamidő alatt a svájci frank LIBOR kamata, mint referenciakamat, valamint a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyama változásának függvényében módosulhat.

Költségek, díjak meghatározásának hiánya

A kölcsönbevevő által fizetendő különböző díjak, költségek a kölcsönszerződés eshetőleges tartalmi elemei, azok - e tekintetben helytálló a felperes érvelése - csak akkor képezik a szerződés részét, ha arra vonatkozóan a felek megállapodnak. Jelen esetben az egyedi kölcsönszerződés, az üzletszabályzat és annak rendelkezései alapján a Hirdetmény meghatározza a felperes által a törlesztő részleteken felül esetlegesen fizetendő díjak, költségek, egyéb fizetési kötelezettségek körét, bekövetkezésük feltételeit a tényállásban írtak szerint. Ezek tekintetében tehát a szerződés a felek között érvényesen létrejött. Ha az alperes olyan díjat vagy költséget is felszámít, amelyről a szerződés nem rendelkezik, az a szerződés létrejöttét vagy érvényességét nem érinti, a felperes ilyen tartalmú kifogása a felek közötti elszámolásra tartozó kérdés, így ilyen tartalmú jogvita keretében vizsgálható a bíróság részéről.

A szerződésnek a különmemű árfolyamok (ún. árfolyamrés) alkalmazására vonatkozó rendelkezései a Ptk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelennek minősülnek. A szerződési feltételek tisztességtelensége azonban a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján csak a fogyasztói szerződések esetében eredményez semmisséget, a nem fogyasztói szerződések tekintetében, mint amilyen a perbeli is, a megtámadhatóságot biztosítja. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság - az alperes erre való hivatkozására tekintettel (23.P.21.044/2015/10. számú beadvány) -, hogy a felperes a Ptk. 236. § (1) bekezdés és (2) bekezdés c) pontjában írt határidőn belül nem támadta meg a szerződést, ezért az elkésett. Ebből következően e szerződési rendelkezések érvénytelenségének megállapítására nem kerülhetett sor.

A szerződési feltételek egyoldalú módosítása

Az üzletszabályzat I/25.a. pontja az ügyleti kamat, az I/25/b. és I/25/c. pontja az árfolyam változásából fakadó fizetési kötelezettség módosulását rögzíti. Egyik tényező változása sem az alperes egyoldalú szerződésmódosításának következménye. A kamat változása a mértékadó kamatláb (I/18.c. pont szerint LIBOR kamat) változásának, míg az árfolyamváltozás a forint és a mértékadó devizanem (svájci frank) árfolyama változásának a függvénye. E rendelkezések pedig az előzőekben kifejtettek szerint a szerződés részévé váltak.

Az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte a felperest az alap- és a megelőző másodfokú eljárásban felmerült eljárási illeték megfizetésére, tévesen határozta azonban meg annak összegét. Az alapeljárásban a perérték 4 344 972 Ft, az ehhez igazodó eljárási illeték 260 700 Ft, míg a megelőző másodfokú eljárásban a fellebbezési perérték 613 325 Ft, a felmerült illeték összege pedig 49 100 Ft. A felperes által az alap- és megelőző másodfokú eljárásban felmerült fizetendő eljárási illeték összege helyesen 309 800 Ft az elsőfokú bíróság által meghatározott 608 300 Ft-hoz képest.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a felperes által fizetendő eljárási illeték összegére vonatkozó pontosítással hagyta helyben.

A felperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért az ítélet tábla a Pp. 78. § (1) bekezdése

alapján kötelezte az alperes jogi képviselőjével felmerült - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján meghatározott - másodfokú perköltségének a megfizetésére.

A felperes az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a keresetmódosítás következtében az Itv. 51. § (1) bekezdése szerint számítandó másodfokú eljárási illetékkülönbözet megfizetésére. A keresetfelelemelés folytán a jelen másodfokú eljárásban felmerült illeték összege 3 744 972 Ft perérték alapulvételével (Kúria 5/2013. PJE számú határozat) 299 600 Ft, amelyet az ítéletábla csökkentett a megelőző másodfokú eljárás - a fentiek szerint e tekintetben módosított elsőfokú határozat alapján fizetendő - 49 100 Ft illetékével, így a különbözetként jelentkező 250 500 Ft a felperes által fizetendő fellebbezési eljárási illeték.

S z e g e d , 2016. április 20.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró

